

ئىسلام دەبىي له قەفەسدا بىت تا ئازادى رەھا بىت! ناسك ئەحمەد

nasikahmad2@yahoo.com

ژيانى ژنان له شەرق پراو پىرى ووشەى تراژىدىيا تراژىدىيا، تەواوى دىنيا باسى ئەم تراژىدىيا ئىنسانىيە دەكەن له هەزارەى سېھەمدا. تەنەت ئەو ژنانەى كه له شەرقەو روويان كەردۆتە وولاتانى غەرب وئەوروپا كه ئەندازەيەك له مافەكانى ژنانى تيا بەرقەراره، ژيانىان هەر تراژىدىيا وئىبەشېه.

له وولاتانى شەرق بەتايىبەت ئەو وولاتانەى كه ئىسلام تيايدا قانوون و ئايدۆلۆژيايە و حكومەت كۆمەلگەى ئەسېرى ئەوئايديۆلۆژيايە كەردووه، له جياكەردنەوھى كۆمەلەيەتى ئىنسانەكاندا ژن پلەى سىيەم يان چوارەم له وولاتا وەردەگرى، ئەمە ئەگەر وولاتانى خەلافەتى ئىسلامى كەنداو لەبەرچاوا نەگرين. ژن خۆى خاوەنى خۆى نىيە، بەلكو ئە تەمەنە جياوازهكانى ژندا خيزان، باوك، برا دەست بە دەست خاوەندارىتى ژن دەدەن بە يەكترى، تا له دووا رۆژيكا كە بۆيان داناو دەگات بە مېردەكەى. مېردەكەى ئىتر ئاخىرىن ئىستگاي خاوەندارەتى ئەسليەتى، كچان و مندالانى كچ بۆ ئەم خاوەنە بە خېو دەكرين و حازر دەكرين. ئەم نيوەدا و ئەم پروسەيەدا ئەگەر ژنان له رى لايان دا [ئىئەدرين، ئەشكە نەجە ئەدرين، نازار ئەدرين، زىندانى ئەكرين، ئەكوژرين، بەرددەباران ئەكرين. ئەك ژنانى ئاسايى كۆمەلگا كه مائەكانيان زىندانە بۆيان، بەلكو تەنەت ژنانى قسەكەرى نيو ميدياكان، ميوانى بەرنامە تەلەفزيۆنەكان، شەخسىيات و كەسايەتەيە ژنەكانى نيو دىناى ئەدەب و زانست و نووسەرەكان، كه باس له رزگارى ژن دەكەن و بەرپاوەت وەك لايەنگرى مافەكانى ژنان و بېزار لەزۆم و زۆرى سەر ژنان خۆنیشان دەدەن و كۆلېك ئامۆزگارى پېشكەش ئەكەن، بەداخەو خۆيان قوربانىان و كۆيلەن و پېويستە ئازاد بكرين!. ئازاد بكرين ئە بەلای نامۆبوون بە خودى خۆيان، بە ئىنسان و ئارەزووكانى، رزگاربوون له دىن و خورافە، رزگاربوون له ئىجساسى عەيبوونى ژن بوون، رزگاربوون لەبالادەستى ئەو بېروباوەرانەى كه مايەى كۆيلايەتى ژنە بەسەر بېرکەردنەو و هەلسەكەوتيانەو!. موسيبەتى گەورەى ژنان بەتايىبەتى و جەماوەرى فراوانى خەك بەگشتى بالادەستى ئىسلامە وەك قانوون و بېروباوەرىكى سەروو ئىنسان و ئاوپيداكرنەتى لەلايەن دەسەلاتەكان و رەوتى ئىسلامى سىياسى و سىياسەتى وولاتانى غەربەو و لەسەررويانەو دەستەى فەرمانرەواى ئەمەريكا. مانەوھى بالادەستى ئىسلام بەسەر موقەدەرەتى خەلكەو و پېناسەكردى وەك هەويەتى خەك بۆتە تەوقىكى ناگرين و لەگەردنى خەلكيان ئالاندووه، هەنگاويكى گەورە بەرەو رزگارى و ئازادى تەواوى ژنان و ئىنسانەكان لەو وولاتانە رزگاركردىن و پاكرەدەوھى كۆمەلگەيە ئە ژھراوى ئىسلام بە قانوون و ئەحكام و تيرۆريزم و حكومەتەكانىەو...

له شهرقدا ئىسلام كه ئىدولۇژىيە تەحقىر و ستم وقىزەوونكردى ئىنه، تابۇيەكه و رەخنە گرتن لىيە دەبى بەهەزاران سەيئەردەدا بروات. بەشىكى زۆر لەوانەي كه دەم لە مافى ئىن دەكوتن، نەيانتوانىو نە بازەنەي بالادەستى دىد وپوچوونى ئىسلام سەبارەت بە ئىن دەرچن. بەھۇي لەئارادابوونى مەدىكى جىھانى لەدیفاع لەماف وئازادى ئىن، شەپۇلىكى رەخنەگرتنى گەورە لەخراپى ھەلومەرجى ئىيانى ئىنان لەشەرقدا و تاوانباركردى ئىسلام لەم رووھە. ئەمرو كەسانىكى زۆر پەيدابوون لەخودى شەرقدا بەشىوھى جۇراوجۇر ھەوليانداوھ خۇيان لە قەرەي باس لەمەسەلەي ئىن بەدن. ھاتنى ئەم رۇشئىكرانە بۇ نىو مەيدانى گەتوگۇ لەسەر مەسەلەي ئىن، نارەھەتى و نىگەرانىيان نىيە بەرامبەر ئەم تراژىدىيەي كه ئىنان لە شەرقدا رووبەروى ئەبنەوھ، لەخۇوھش نەھاتوون ئەم كارە بگەن و كتوپر چاويانكردبىتەوھ يان تازە لە چەوسانەوھو زۆلمى سەر ئىيانى ئىنان ئاگاداربووبن. وەك ووتە مەسەلەكه لەئارادابوونى رەخنەيەكى بەھىز و سەتاپاگىرە كه كۆمەلگەي ئىنسانى ئىسلام و رەوتە ئىسلامىەكان و حكومەتە ئىسلامىەكان وقانونەئىسلامىەكانى لەمەر مەسەلەي ئىن رووبەروو كرىتەوھ. بەشىكى زۆر لەمانە ئۆتوماتىكى لە نىو ئىسلامدا بۇ سووچ و دەروازەيەك دەگەرىن كه بتوانن لىوھى ئابروويەك بۇ دىدى ئىسلام سەبارەت بە ئىن بەيلنەوھ، تا جەھە نىمەك كه ئىسلام بۇ ئىيانى ئىنانى داخستوھ، بەبالاى دىن وشەرىعەتى ئىسلام نەگىرى و بىخەنە ئەستوى دەستەوتاقمى ئىسلامى، يان لەباشترىن ھالەتدا بىخەنە پای خراپ تەفسىركردنى ئايەتەكان !. ئەمانە بۇ دىفاع كرىن لە ئىسلام ھاتونەتە مەيدان نەك بۇ دىفاع لە ئىنان. بەشىكى تىرىشيان كه ئەم بەشەيان رادىكالىتر خۇدەنۆينن زۆر شەرمونكانە و محافەزەكارانە دىنە مەيدانى رەخنەگرتن لە ئىسلام و ئىسلامى سىياسى، بەلام لە نىوھى رىگا ناكام دەمىننەوھو ناتوانن رەخنەكەيان سەرتاپاگىر روو بە دىن وئىسلام وشەرىعەت بگەنەوھو شۇرىنەوھو بۇ نىو مەيلە جۇراوجۇرەكانى ئىسلامى سىياسى. ئىسلام بىبەرى ئەكەن لە كرىدەوھ قىزەوونەكانى ئىسلامى سىياسى، بە چاوى جۇراوجۇر ئەرواننە گروپ و ئەحزابە ئىسلامىە سىياسىەكان، پۇلىنىيان ئەكەن بۇ باش و خراپ !. بۇ تووند رەوو ميانە رەو. ئەم بەشە زىاتر لە نىو شەخسىاتەكانى بزوتتەوھى ئىناندا بەرچاو دەكەون. ھەر ئەمانە سەبارەت بە مندال لىيان بىرسى ھەرچۇن دوواكەوتوون سەبارەت بەئىن، سەبارەت بەمنداللىش ھەروا، مندال وەك ئىنسانىكى تەواو و قابىلى ئىجتىرام وخواھن شەخسىەتى خۇ چاو لىنكەن، سەبارەت بە ئازادى بىرەباوهر و عەقىدە و ھەئسورانى سىياسى لىيان بىرسە لە چوارچىوھى دەسەلات ، ناتوانن واوھتر تەسەور بگەن.

نەك تەنھا بانگەواز بۇ ئازادى ئىنسان وخەباتكردىن لەم مەيدانەدا، بەلكو ئىنسان گەر بىھويت خۇي ئازاد بىت و ئازادى و پىيادەكردى مافەكان بە خۇي بىرى، بەر لەوھ ئەبى لە ھەنگاوى يەكەمدا خۇي لە

دین و مەزھەب و ھەر جۆرە خورافە و عەقیدەى بەندکردنى ئىنسان رزگارکردى. ئىنسانى كۆپلەى خورافە و ئىسلام وقەوم و تايەفە ناتوانى تەئىسى تابوكان بشكىنى و بانگەواز بو ئازادى ئىنسان بىكات.

ئازادى بەش بەش ناكرى، خەباتکردن و بانگەوازکردنى ئازادى ئىنسان بە پراوپرى ووشەى ئازادى ئە گرهوى رەخنەپەكى سەرتاپاگىر و دوور ئەسازشە بەرامبەر بە تەواوى ئەو بىروباوەر و كردهو و پراكتىكانەى كە ئازادى ئىنسانىان ئە قالب داوہ. ھەر ئىنسانىك ئە ئەفەوہ تا ياي ئىسلام و دىن و شەرىعەت، يان ھەر بىروباوەرىكى تىرى پىاوسالارى و دژى ئىنسانى نەخاتە ژىر رەخنەى قوونى ئىنسانى خۆپەوہ، ناتوانى تىكۆشەر يان لايەنگر يان قسەكەرى ئازادى ورەھايى ژن بىت. ئەو شەخسىيات و كەسايەتى و لايەن و رۆشنىبرانە وەختىك قسەدەكەن و دەنووسن، ئىنسان ناتوانى ئەوہ تىبگات كە مەسەلەيان دىفاعكردنە ئە مافى ئىنسانى ژن و بەژىردەستەپى و بى مافىيان زەجر دەكىشن يان دىفاع ئە كۆنە پەرسى دەكەن؟ بەلكو تەنبا دەتوانى وەھا تىبگەيت كەوہك پارىزەرىك خەرىكن ئەدادگاي ئىنسانىەتدا بەرائەت بو تاوانەكانى ئىسلام و شەرىعەتى ئىسلامى بەھەرقىمەتتەكە وەر بگرن و ئىسلام ئەو مەئزق و ئەزەونارەزايەتتە قوونە كە رووبەرووى ئەكرىتەوہ رزگار بگەن؟ بۆپە بەھەزارو يەك شىوہ تەبىرەر ئەھىننەوہ بو بەرەرىەتتەك كە ئىسلام و نوونەرانى ئەمرۆى بەسەر دوونى و ئىستا و ئاىندەى ژيانى ژنان و ئىنسانەكاندا ھىناوئەتى و دەپھىنى، پاساؤنەھىننەوہ بو كوشتوكوشتارىك كە ئەرۇژھەلات و ئەم سالانەى دووايشدا ئەجەرگەى ئەوورپا و غەربدا بەرىپانخستوہ، وەختىك لىپان دەپرسى بو وا دەكەن ئەلەين ئاخەر ئەم كارەى ئە شەرق دەكرى بەرھەمى توندوتىژى غەرب و زولمىكە كە ئەلايەن غەربەوہ بەسەر خەلكى رۇژھەلاتى ناوہراستدا سەپاوہ، بەم بىانەوہ تىرۆرىزمى ئىسلامى پاساؤنەكەن تەنانەت چاوپان نووقاندوہ بەرامبەر ئەو تراژىدىيەى كە ئىسلام و ئىسلامى سىياسى بو ژنانى خولقاندوہ بەو ھۆپەوہى كە ئىسلامى سىياسى ئە جەنگداپە ئەگەل (ئىمپىرىالىزم) غەربى، چە پلە لىئەدەن بو تەقاندنەوہ و تىرۆرىزمىك كە ھەماس و جىھاد و حزب اللەبىھەكان دژ بە خەلكى مەدەنى ئىسرائىل بەرىپنەخات بە پاساوى داگىرکردنى زەوى فەلەستىنەكان ئەلايەن ئىسرائىلەوہ يان بە پاساوى تىرۆرىزمى ئىسرائىلەكان. ئەم نىوہدا جۆرەھا رەوت و مەكاتب ئە قووماشى پۆست مۆدىرنىزم و فىمىنىزمى ئىسلامى و ناسىونال فىمىنىزم شەكلىان گرتووہو ھەموو ھەر خەرىكن، مافەكانى ژنانى ھەر وولاتە بگەنە قوربانى فەرھەنگى ئەو وولاتەو گۆرپنەكەشى بسپىرن بە پرۆسپەكى چەند سەد سائە، يان دەلەين ھەر مىللەت و وولاتە دەبى بە پىى كلتورى خوى حسابى بو بكرى. دەبى كىشەى نەتەوہ چارەسەر بكرىت ئىنجا وەختى كىشەى ژنان دىت.

پاساؤنەھىننەوہ بو كوشتن وزىندانىكردن و بەردەبارانكردن و ئەشكە نەجەدانى ژنان و دواترىش تاوانەكەى ئەدەنە مى ئىنسانەكانى كۆمەنگە كە بەھەزارو يەك دەزگاي سەركوتگەر و مەلاو مزگەوت

وېاسه‌وان خه‌ريکن نه‌م تراژيډيايانه به سهر کومه‌نگا وئينسانه‌کاندا نه‌سه‌پينن. سه‌دو يه‌ک به‌هانه‌ی پووچي تری نه‌م بابه‌ته که‌نامانه‌که‌ی نه‌ دواليکدانه‌وه‌دا ده‌کاته هيشتنه‌وه‌ی تراژيډياي ئيستا‌ی ژيانی ژنان نه‌م وولاتانه‌دا. تازه نه‌م ده‌رده به‌شيکی زور نه‌ روشنفکران وچه‌پی نه‌ورپا وغه‌ريشي گرتوته‌وه.

نه‌ دووا قسه‌مدا نه‌مه‌ويت بليم که‌ تيروانين بو‌مه‌سه‌نه‌ی ژن و نازادی ژن ته‌عبيره نه‌ تيروانينيکی فراوانتر بو‌سه‌رجه‌م مه‌سه‌نه‌ و بابه‌ته‌کانی جيهانی نه‌مرو، وه‌ پيچه‌وانه‌که‌شی راسته، باشر بليم تيروانين بو‌مه‌سه‌نه‌ی ژن نه‌ نيو تيروانينيکی فراوانتردا بو‌ نازادی، يه‌کسانی، مؤديرنيزم، مافه‌کانی تاک وکوی هموو ئينسانه‌کانی کومه‌نگا خوی ده‌بينيته‌وه. که‌سيک که‌ شه‌خسيه‌ت و مافی نه‌مرویی بو‌ مندالان قایل نه‌بيت، که‌سيک که‌ ديفاع نه‌ نازادی بی‌قهيد و شهرتی به‌يان و عه‌قيده وبيروباوه نه‌کات، بو‌ خودی پياوان نازادی و ماف قایل نه‌بيت، که‌سيک ئينسان نه‌خاته پيش سياسته‌ت و نایدولؤژياو مه‌نزه‌ته‌ی سياسيه‌وه. که‌سيک به‌ناوی پووچي خواو نيشتيمان و خاک و وولات و که‌لتوور و ميلله‌ته‌وه‌ بير نه‌ ئينسان بکاته‌وه و به‌م دیدانه‌وه ئينسان پيناسه‌ بکات، ناتوانی به‌ مانای ته‌واوی ووشه‌که‌ ديفاع نه‌ نازادی و به‌راه‌ری ژن و پياو بکات. مافه‌کانی ژنان مافی جيهانی ئينسانن، نه‌قابلدانی نه‌نيو نه‌و سنووران‌هی سه‌ره‌وه‌دا خاليکردنه‌وه‌يه‌تی نه‌ ناوه‌رؤکه ئينسانيه‌که‌ی.